

Sprawozdanie z pracy Pełnomocnika Wojewody Łódzkiego do spraw mniejszości narodowych i etnicznych za 2024 r.

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w 2024 r. zorganizował 4 spotkania ze stowarzyszeniami i przedstawicielami jednostkami samorządu terytorialnego. Na spotkaniach zostały omówione m.in. zadania realizowane w ramach *Programu*, wykorzystanie dotacji oraz zasady dotyczące składania sprawozdań z wykonania zadania publicznego, tryb wnioskowania o dotację w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* na 2025 r. oraz bieżące sprawy:

- w dniu 8 lipca 2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 1 jednostka samorządu terytorialnego i 1 stowarzyszenie),
- w dniu 26 września 2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 3 stowarzyszenia),
- w dniu 29 października 2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 2 stowarzyszenia),
- w dniu 27 listopada 2024 r. (w spotkaniu uczestniczyło 1 stowarzyszenie).

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do głównych zadań Pełnomocnika Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych należało koordynowanie działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych w ramach rządowego *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*. Koordynacja była realizowana poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, administracją zespoloną i organizacjami pozarządowymi, w szczególności organizacjami romskimi. Współpraca polegała na:

1. opracowaniu i przesłaniu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawozdania z wykonania w 2023 r. zadań w ramach *Programu integracji społecznej*

i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030,

2. przekazaniu w dniu 7 listopada 2024 r. pisma do Łódzkiego Kuratora Oświaty w Łodzi w sprawie rozpropagowania informacji dotyczącej *ogłoszenia przez MSWiA o sposobie postępowania przy udzielaniu dotacji ze środków Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 w 2025 r. na zadanie systemowe MSWiA pn.: Studia podyplomowe dotyczące społeczności romskiej wraz z system stypendialnym dla słuchaczy*. Ponadto w dniu 7 listopada 2024 r. Pełnomocnik przesłał również ww. informację do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego włączając się w realizację *Programu integracji* podjął następujące działania:

- w dniu 17 lipca 2024 r. – przekazał do jednostki samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeń informacji o konkursie stypendialnym dla uczniów romskich szkół ponadpodstawowych oraz studentów romskich, w ramach dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- w dniu 30 sierpnia 2024 r. - rozpowszechnił na stronie internetowej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi oraz w BIP informację o naborze wniosków na 2025 r. w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.
- sprawował bieżący nadzór nad realizacją zadań, w tym weryfikował sprawozdania z wykonania zadania publicznego, składane przez podmioty w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* oraz przeprowadzał kontrole w tym zakresie.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych prowadził monitoring mediów w zakresie spraw dotyczących przejawów nietolerancji i mowy nienawiści wobec mniejszości narodowych i etnicznych.

Ponadto w związku z potrzebą dokonania analizy występujących na terenie województwa łódzkiego zjawisk dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji,

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zwrócił się do Komendanta Wojewódzkiej Policji w Łodzi z prośbą o bieżące przekazywanie informacji o odnotowywanych przez Policję zdarzeniach z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności społeczności romskiej lub wymierzonych przeciwko członkom mniejszości oraz o zakończonych i prowadzonych obecnie postępowaniach. W dniu 23 stycznia 2025 r. Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiej Policji ds. Ochrony Praw Człowieka w Łodzi przesłał informacje w ww. zakresie. W 2024 r. nie zostało odnotowane żadne zdarzenie z art. 257 kk - znieważanie grupy ludności z powodu przynależności narodowościowej, etnicznej, rasowej, które dotyczyło mniejszości romskiej.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W dniu 10 lipca 2024 r. do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wpłynęło pismo Pana Tomasza Laskowskiego ze społeczności romskiej, dotyczące pomocy w uzyskaniu mieszkania socjalnego z Urzędu Miasta w Piotrkowie Trybunalskim. W dniu 23 lipca 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zwrócił się z pismem do Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, z prośbą o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz o odniesienie się do zarzutów zawartych w piśmie. W dniu 23 lipca 2024 r. Pan Tomasz Laskowski został poinformowany o przekazaniu pisma. W dniu 23 sierpnia 2024 r. Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego udzielił odpowiedzi. W dniu 29 sierpnia 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych przesłał odpowiedź do Pan Tomasza Laskowskiego o następującej treści: *Złożony przez Pana w dniu 31 lipca 2023 r. wniosek w ww. sprawie został przez Komisję Mieszkaniową na posiedzeniu w dniu 25 sierpnia 2023 r. zaopiniowany pozytywnie. Ponadto w dniu 28 listopada 2023 r. pozytywnie zaopiniowane zostały wniesione przez Pana zastrzeżenia związane z możliwością uzyskania dodatkowych punktów mających wpływ na kolejność umieszczenia Pana na liście osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. O powyższych ustaleniach został Pan poinformowany pismami z dnia 25 sierpnia 2023 r., 6 listopada 2023 r. i 20 grudnia 2023 r. Na ostatecznej liście obowiązującej od dnia 1 stycznia 2024 r. jest Pan umieszczony na pozycji 83 z ilością punktów 95.*

Z uzyskanych informacji wynika, że Miasto Piotrków Trybunalski ze względu na ograniczoną liczbę mieszkań w stosunku do potrzeb nie ma możliwości niezwłocznego i pełnego zaspokojenia potrzeb

mieszkaniowych wszystkich osób. Realizacja listy osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego wykonywana jest sukcesywnie, w miarę posiadanych możliwości i zgodnie z obowiązującym prawem.

W tej sytuacji winien Pan oczekiwać na informację o wskazaniu propozycji lokalu przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o z siedzibą przy Al. 3 Maja 31 w Piotrkowie Trybunalskim.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych nie ma możliwości podejmowania działań, które spowodowałyby przydzielenie Panu lokalu socjalnego poza kolejnością osób oczekujących zgodnie z przyznaną punktacją.

Jednocześnie Pan Tomasz Laskowski został poinformowany, w jaki sposób może się umówić na spotkanie z Prezydentem Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Z uzyskanych od Pana Tomasza Laskowskiego informacji, wynika że takie spotkanie z Prezydentem Miasta Piotrkowa Trybunalskiego się odbyło.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do Wojewody Łódzkiego nie wpłynęły informacje o zamieszkiwaniu na terenie województwa łódzkiego osób, które posługują się językiem regionalnym.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych jest w stałym kontakcie z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa łódzkiego. Współpracuje z następującymi organizacjami:

- Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce,
- Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim,
- Zgierskie Stowarzyszenie Romów,
- Stowarzyszenie Czechów w Polsce z siedzibą w Żelowie,

- Gmina Wyznaniowa Żydowska,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział w Łodzi,
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Ethnos.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

- Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce,
- Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim,
- Zgierskie Stowarzyszenie Romów,
- Stowarzyszenie Czechów w Polsce,
- Związek Ukraińców w Polsce, koło w Łodzi,
- Gmina Wyznaniowa Żydowska,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział w Łodzi,
- Ormiańskie Centrum Edukacyjno-Kulturowego „Nairi” w Łodzi.

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W celu zapobiegania ewentualnym przejawom dyskryminacji wobec mniejszości narodowych i etnicznych Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych pozostaje w kontakcie z Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiej Policji ds. Ochrony Praw Człowieka w Łodzi. Pełnomocnik współpracuje również z Łódzkim Kuratorem Oświaty, Dyrektorami Szkół Podstawowych, do których uczęszczają dzieci romskie oraz asystentami edukacji romskiej w zakresie edukacji dzieci i młodzieży romskiej. Ponadto, Pełnomocnik utrzymuje stały kontakt z jednostkami samorządu terytorialnego, na terenie których zamieszkują Romowie. Kontakty (mailowe, telefoniczne, pisma, spotkania) najczęściej dotyczyły rozwiązywania problemów edukacyjnych społeczności romskiej oraz wątpliwości w składanych sprawozdaniach z realizacji w 2024 r. zadania publicznego, w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej*

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

- w dniu 27 stycznia 2024 r. w Łodzi I Wicewojewoda Łódzki uczestniczył w XIV Dniach Pamięci o ofiarach Holocaustu,
- w dniu 29 sierpnia 2024 r. w Łodzi Wojewoda Łódzki uczestniczyła w obchodach 80 rocznicy likwidacji Litzmannstadt-Getto,
- w dniu 18 września 2024 r. w Żelowie Wojewoda Łódzki uczestniczyła w spotkaniu z Ambasadorem Republiki Czeskiej w Polsce oraz społecznością czeską.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

TAK ☐

NIE ☒

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych realizował zadania w 2024 r. w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*.

W ramach nadzoru nad realizacją *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* w 2024 r. zostały przeprowadzone kontrole w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji:

- w dniu 24 maja 2024 r. – kontrola w Stowarzyszeniu Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce,
- w dniu 10 czerwca 2024 r. – kontrola w Stowarzyszeniu na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim,
- w dniu 28 października 2024 r. – kontrola w Gminie Opoczno,
- w dniu 25 listopada 2024 r. – kontrola w Zgierskim Stowarzyszeniu Romów.

W 2024 r. w *Programie* uczestniczyły 4 podmioty: Urząd Miejski w Opocznie, Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce, Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim oraz Zgierskie Stowarzyszenie Romów.

Pełnomocnik w dniu 3 czerwca 2024 r., w celu sporządzenia analizy aktualnej sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym na terenie województwa łódzkiego, zwrócił się do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz stowarzyszeń z prośbą o przekazanie informacji dotyczących aktualnej sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkałej na terenie województwa łódzkiego w zakresie:

- działalności kulturalnej, w tym wskazanie najważniejszych wydarzeń i imprez, które są realizowane na terenie gminy i przyczyniają się do podtrzymywania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych,
- środków masowego przekazu, które przyczyniają się do podtrzymywania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości (prasa, radio, telewizja, internet),
- najważniejszych problemów zgłaszanych przez organizacje mniejszości narodowych i etnicznych.

Z informacji uzyskanych ze 173 (4 jst i 2 stowarzyszenia nie przekazało informacji, pomimo przesłanego monitu) gmin oraz stowarzyszeń z terenu województwa łódzkiego wynika,

iż mniejszość narodowa i etniczna (czeska, żydowska, ukraińska i romska), zamieszkuje w 8 gminach, tj. w Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim, Konstantynowie Łódzkim, Zgierzu, Skierniewicach, Pabianicach, Opocznie, i Żelowie.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 22 kwietnia 2024 r. przekazał do asystenta edukacji romskiej, zatrudnionego przez Szkołę Podstawową Nr 2 z oddziałami integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego w Opocznie informację, dotyczącą szkolenia organizowanego przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu dla asystentów edukacji romskiej. Asystent edukacji romskiej uczestniczył w ww. szkoleniu.

W dniu 26 kwietnia 2024 r. oraz w dniu 1 lipca 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uczestniczył online w posiedzeniu Sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

W dniu 12 czerwca 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Spotkanie dotyczyło omówienia bieżących problemów współpracy administracji rządowej, na szczeblu wojewódzkim i centralnym, z organizacjami mniejszościowymi.

W dniu 4 września 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu. Głównym celem spotkania było omówienie bieżącej realizacji *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* w 2024 r. wraz z wyzwaniami, z którym zmagają się pełnomocnicy oraz planów na 2025 r.

W dniu 30 sierpnia 2023 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych przekazał do mniejszości narodowych i etnicznych informację, dotyczącą Zarządzenia Wojewody Łódzkiego nr 142/2024 z dnia 10 lipca 2024 r. w sprawie nadania Statutu Łódzkiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Łodzi, że z dniem 14 sierpnia 2024 r. Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców ŁUW w Łodzi podlega rozdzieleniu na Wydział Spraw Cudzoziemców i Wydział Spraw Obywatelskich.

W dniu 21 października 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zaktualizował wewnętrzną Procedurę *Programu integracji*

społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 obowiązującą w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi.

W dniu 10 grudnia 2024 r. Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uczestniczył w I Łódzkim Forum Praw Człowieka, organizowanym przez Urząd Miasta Łodzi, Biuro Aktywności Miejskiej, Oddział ds. Integracji Społecznej. Forum było wyjątkową okazją do wspólnej refleksji nad tematyką praw człowieka, wymiany doświadczeń oraz nawiązania współpracy między organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi w tym obszarze.

13. Inne uwagi

Brak uwag

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl